

TA HÄNSYN TILL

en rörelsehämmad studerande

I HÖGSKOLESTUDIER

Ett rörelsehinder kan vara medfött eller en följd av olyckshändelse eller sjukdom. Studerande med rörelsehinder har temporärt eller permanent nedsatt självständig funktions- och rörelseförmåga.

Studeranden är i allmänhet expert då det är fråga om den egna situationen.

En rörelsehindrad studerandes funktionsförmåga är individuell. Skadan kan även inverka på användningen av händerna, koordinationen, balansen och uthålligheten. Studeranden kan ha olika hjälpmedel för fortskaffning och studier, eller ha en personlig assistent eller assistenthund. Studeranden är i allmänhet expert då det är fråga om den egna situationen. En öppen dialog mellan studeranden och läraren är till hjälp för att finna framgångsrika undervisnings- och inlärningsätt.

OMGIVNING OCH VERKSAMHET

Var och en kan påverka sin högskolas tillgänglighet genom att skaffa sig information om utrymmenas funktionalitet, genom att ge respons om det och genom att välja så tillgängliga utrymmen och metoder som

möjligt. Med avseende på rörelseförmågan bör man fästa uppmärksamhet vid bland annat ingångar, trappor och trösklar. Det är viktigt att informationen och skyltningen är uppdaterade för att man skall kunna välja tillgängliga utrymmen och rutter. Utrymmesserviceenheten är en central samarbetspartner.

I en tillgänglig studiemiljö kan en rörelsehämrad person delta på lika villkor med andra.

- Information, som erhålls i tid, om användbara utrymmen och tidtabeller hjälper att planera undervisningen och studierna.
- Vid behov gör man ändringar i utrymmena och verksamheten för att säkra tillgängligheten, t.ex. genom att byta undervisningsutrymmet till ett tillgängligt utrymme.
- Smidighet i schemaläggning och valfria utförandesätt främjar studierna och studerandes välmåga.

Svårförutsägbara faktorer, såsom tillgång till personlig assistans, väderleksförhållanden och transport- och kollektivtrafikarrangemang kan även inverka på studerandens deltagande.

LEKTION OCH FÖRELÄSNING

Studeranden med rörelsehinder utgör inte en till rörelse- eller funktionsförmåga

homogen grupp. Den enskilda studerandens funktionsförmåga kan variera beroende på omgivningen och skadan. Därför är det viktigt, att det erbjuds olika alternativa sätt att sköta studier och ärenden.

Deltagande i undervisningen underlättas då man beaktar att

- det finns tillräckligt utrymme i klassrum, korridorer, hissar osv. även för studerande som använder olika fortskaffnings- eller studiehjälpmedel
  - det finns möbler som är anpassade och ställbara för personer med olika anspråk, t.ex. separat stol och bord
  - studeranden kan använda hjälpmedel, t.ex. bärbar dator
  - framställningen och föreläsningmaterialet finns tillgängliga på förhand i ett för studeranden lämpligt format, t.ex. på nätet
  - studeranden kan ha en personlig assistent, som hjälper t.ex. med att göra anteckningar
  - inspelning av ljud- eller bilddokument för personligt bruk i studierna kan behövas
  - man omedelbart får ett meddelande om eventuellt byte av undervisningsutrymme eller annullering av lektionen, t.ex. via textmeddelande
  - deltagande i undervisningen kan även ske genom distansförbindelse.
- Det är bra att beakta, att flera rörelse-

hindrade personer samtidigt kan delta i samma tillställning. Även övriga studieplatsens utrymmen, såsom arbetspunkter, bibliotek, entréhallar, betjäningpunkter och toalettutrymmen bör vara anpassade för studerande med olika rörelsehinder, t.ex. rullstolsanvändare. Inför tentamens-tillfällen bör man försäkra sig om möjlighet till tilläggstid, hjälpmedel och hjälp vid behov (se Tillgänglighet i studerandeverval -rekommendation och guide <http://esok.jyu.fi/esittely/se/material/>).

Utveckla ditt eget kunnande och delta i förnyandet av arbetslivets inställningar och praxis.

PRAKTIK OCH PRAKTISKA ARBETEN

Man bör rådgöra med studeranden och handledaren om ärenden som har att göra med arbetspraktik. En studerande med rörelsehinder bör beredas tillfälle att på förhand bekanta sig med praktikställets fysiska omgivning och arbetsgemenskap. Omgivningens tillgänglighetsprinciper är i allmänhet likadana för arbetspraktik och studier. Uppmuntra studeranden att berätta om sina starka sidor och om eventuella arrangemang vid övningar och prak-

tik, såsom hjälpmedel som studeranden använder. Utveckla ditt eget kunnande och delta i förnyandet av arbetslivets inställningar och praxis.

I god tid erhållen information om arbete som hör till studierna samt diskussion om sättet att utföra det, är till hjälp då man vill komma överens om användbara lösningar. Det är också bra att ge tillfälle att bekanta sig med laboratorie-, studio- och naturomgivningar samt nödvändiga redskap.

PLANERING OCH INFORMATION

Du kan för egen del medverka till att din högskola erbjuder information åt alla om

- kontaktpersonen för tillgänglighets-ärenden

- utrymmenas tillgänglighets och hinder
- undervisningsutrymmenas läge och trafikförbindelser
- beledsagartrafikens haltställe vid olika ingångar
- parkeringsplatser för rörelsehämmade
- kollektivtrafikens hållplatser.

Högskolan bör försäkra sig om, att räddningsplanerna beaktar även de handikappade studerandena.

Sådana tillvägagångssätt som befrämjar tillgängligheten är ofta till nytta för alla studerande. Bekanta dig även med övrigt material på www.esok.fi.

TILLÄGGSINFORMATION:

- Invalidförbundets hinderfrihetssidor www.esteeton.fi
- Finlands byggbestämmelsesamling, del F1
- Esteetön rakennus ja ympäristö, suunnitteluopas, Rakennustieto 2007